Student/Registration Number | | | | | | | | | | | | Centre Number | | | | | | |

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Thursday 16 October: 2 p.m. Eastern Standard Time

Reading Time: 10 minutes
Working Time: 2 hours and 50 minutes

- *You have 10 minutes to read all the papers and to familiarise yourself with the requirements of the questions. You must not write during this time.*
- *Monolingual and/or bilingual printed dictionaries may be consulted during the reading time and also during the examination.*

Section 1: Listening and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 50 minutes for Section 1.
2. Write all your answers to the questions in Section 1 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

© Victorian Curriculum and Assessment Authority 2008

Part A (Questions 1–3)

(20 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information and convey the information accurately and appropriately.*

You will hear THREE texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings in which you may make notes.

Listen carefully to each text and then answer the questions in ENGLISH.

Marks | You may make notes in this space.

Text 1

1. (a) Which one of the four facilities available at the sports complex was she interested in? **1**

   ____

   (b) Other than sport, name two further options available at the sports complex. **2**

   - ____
   - ____

   (c) Why was the visit to the sports complex such a happy experience for her? **1**

   ____

   ____

Marks | You may make notes in this space.

Text 2

2. (a) How is the film's theme relevant to the Jewish Film Festival? **1**

____

(b) In the film, which team is Brazil playing in the 1970 World Cup? **1**

____

(c) Why do Mauro's parents have to leave him to go on 'holidays'? **1**

____

____

(d) How does the neighbourhood Mauro grew up in differ from the one where his grandfather lives? **2**

____

____

(e) What happens to Mauro after his grandfather dies? **1**

____

(f) Why do you think '. . . the whole situation is going to end badly'? **2**

____

(g) How do the words 'עלנט ווי אַ שטיין' reflect Mauro's situation? **1**

____

Marks You may make notes in this space.

Text 3

3. (a) What is the procedure for asking a question? **1**

____

(b) There are two sets of statistics quoted. How do they differ? **2**

____

____

(c) What factors have contributed to the reduction in smoking in young people according to Professor Greenberg? **3**

____

____

____

(d) Why does there need to be a break in the program? **1**

____

Part B (Questions 4–5)
(10 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information;*
- *convey the information accurately and appropriately.*

You will hear TWO texts, one relating to Question 4 and one relating to Question 5. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings in which you may make notes.

Listen carefully to each text and then answer the questions in YIDDISH.

Marks | You may make notes in this space.

Text 4

4. (a) What are the two key areas that Reyzl and Symkhe studied about the Shoah? **1**

וואָס זײַנען די צוויי הויפּט געביטן פון דער שואה וואָס רייזל און שימחה האָבן געלערנט?

____

____

(b) If there had been only one generation at the March of the Living, would the experience have been as emotional? Explain. **1**

ווען ס'וואָלט געווען בלויז איין דור אויפן מאַרש, צי וואָלט די איבערלעבונג געהאַט די זעלבע עמאָציאָנעלע קראַפט? גיב אַן אויפקלערונג.

____

____

(c) Identify two ways in which the participants honoured the memory of those who perished in the Holocaust. **2**

רעכן אויס צוויי אופנים אויף וועלכע די באַטייליקטע האָבן אָפּגעגעבן כּבוד די אומגעקומענע קדושים.

- ____
- ____

	Marks	You may make notes in this space.
(d) Explain the significance of the last three words of the text ‘We are here’. קלער אויף די באַדײַטונג פון די לעצטע דרײַ ווערטער 'מיר זײַנען דאָ'. ____ ____	**1**	
(e) What moved Symkhe deeply? וואָס האָט שטאַרק געווירקט אויף שימחהן? ____ ____	**1**	
Text 5		
5. (a) Outline two reasons why David does not wish to continue with his studies in Yiddish. גיב אָן צוויי סיבות פאַרוואָס דוד וויל נישט אָנגיין מיטן לערנען ייִדיש. • ______________________________________ • ______________________________________	**2**	
(b) How will David benefit from continuing his Yiddish studies? ווי אַזוי וועט דוד געניסן פון ווײַטער לערנען ייִדיש? ____ ____	**2**	

End of Section 1

Student/Registration Number | | | | | | | | | | | |

Centre Number | | | | | | |

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 2: Reading and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 1 hour and 15 minutes for Section 2.
2. Write all your answers to the questions in Section 2 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

© Victorian Curriculum and Assessment Authority 2008

Part A (Questions 6–7)
(20 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and/or specific aspects of texts, by, for example, comparing, contrasting, summarising, or evaluating, and convey the information accurately and appropriately.*

---

6. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

פערציק יאָר האָט דער רבונו של עולם אַרומגעפירט דאָס פאָלק ישראל אַרום און אַרום אין מדבר און געטראַכט: 'אויב איך וועל זיי פירן אויף אַ גלײַכן וועג וועט יעדער נעמען פאַר זיך אַ שטיקל פעלד אָדער אַ ווײַנגאָרטן און נישט האָבן קיין שום פליכט צו לערנען תּורה. דערפאַר וועל איך זיי פירן דורך אַ מדבר, וואו זיי וועלן עסן מַן, טרינקען וואַסער פונעם ברונעם און לערנען תּורה וואָס וועט דעמאָלט אַרײַן טיף אין זיי.'

און נאָך מער. ווען די אײַנוואוינער פון לאַנד כּנען האָבן געהערט אַז די ייִדן וועלן באַלד אַרײַנקומען אין זייער לאַנד האָבן זיי פאַרברענט די נײַ געזייטע זאַנגען. זיי האָבן אַרויסגעריסן ביימער, אָפּגעשניטן יונגעביימלעך, חרוב געמאַכט הײַזער און פאַרשטאָפּט ברונעמס. דער רבונו של עולם האָט געזאָגט: 'איך האָב צוגעזאָגט אברהמען צו פירן זײַנע קינדער אין אַ לאַנד פול מיט גוטע זאַכן. וועל איך זיי אויפהאַלטן פערציק יאָר אין מדבר ביז די אײַנוואוינער פון כּנען וועלן פאַרריכטן אַלץ וואָס זיי האָבן צעשטערט.'

QUESTIONS

Marks

(a) What were the two reasons given by the Lord to justify keeping the Israelites in the wilderness? **2**

- ______________________________
- ______________________________

(b) What life-threatening actions did the inhabitants undertake to repel the invaders? **3**

____

____

____

7. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

אַ באַשיידענער סטאָליער-אַרבעטער איז מרדכי געבירטיג געוואָרן דער מײַסטער פון ליד. זײַנע לידער זײַנען געוואָרן ווי פּאָפּולערע פֿאָלקס-לידער ווען ער האָט נאָך געלעבט. ער איז געבוירן געוואָרן דעם 4טן מאַי 1877 און די נאַציס האָבן אים דערמאָרדעט דעם 4טן יוני 1942.

מרדכי געבירטיג, אַ זון פון דער אָרעמקייט, האָט אײַנגעזאַפּט אין זיך, מיט זײַן סענסיטיווער נשמה, דאָס געמיט פון פרומען טאַטן, פון דער לײַדנדיקער מאַמען, די קליינע וואונטשן פון דעם אָרעמען קינד, די כּסדרדיקע זאָרגן פון די עלטערן פאַר זייערע קינדער, די איידעלע געפילן פון דעם פאַרליבטן בחור, די פּײַן פון דעם אַרבעטס-מענטש.

אַ פֿאָלק דריקט אויס זײַנע געפילן אין לידער. די פֿאָלקס-לידער פון מזרח אייראָפּעיִשע ייִדן שפּיגלען אָפּ אַלע אַספּעקטן פון ייִדישן לעבן און פון זייער געשיכטע: קאַמף פאַר קיום, דערציִונג פון קינדער, שפּיל, טאַנץ, לערנען תּורה, ליבע און חתונה, רעליגיע און פילאָסאָפיע, הומאָר און סאַטירע, היסטאָרישע געשעענישן און סאָציאַלע פּראָבלעמען.

סוף 19טן און אָנהויב 20טן יאָרהונדערט איז פאָרגעקומען אַ ראַדיקאַלע ענדערונג אין קולטור-לעבן פון די ייִדן אין מזרח אייראָפּע. אַלטע ווערטן האָבן פאַרלוירן זייער וויכטיק אָרט. עס האָט זיך אָנגעהויבן אַ באַוועגונג וואָס האָט אַראָפּגעצויגן דעם רעליגיעזן שלײַער פון ייִדישן לעבן. עס זײַנען געשאַפן געוואָרן ייִדישע כאָרן און אָרקעסטערס. ס'איז געווען אַ טיפער חשק בײַם מענטש צו זינגען. די ייִדישע מאַסן האָבן זיך הויך צעזונגען און זייער געבענטשטער פֿאָלקס-זינגער איז געווען מרדכי געבירטיג.

געבוירן אין קראָקע האָט ער געאַרבעט אין אַ מעבל-וואַרשטאַט און געלעבט אין גרויס אָרעמקייט. זײַנע לידער האָט ער געוויינטלעך געשאַפן בײַ דער אַרבעט און זיי אויסגעשפּילט אויף אַ פײַפל אָדער אויסגעזונגען דעם ניגון פאַר אַ שכן, אַ מוזיקער, וועלכער האָט עס אויסגעשפּילט אויף דער פּיאַנאָ און אויסגעשריבן די מוזיק. קיין מוזיק האָט געבירטיג קיין מאָל נישט געלערנט, נישט געקענט לייענען אָדער פאַרשרײַבן די נאָטן. אַרטיסטן פון ייִדישן טעאַטער האָבן געזונגען זײַנע לידער אין זייערע פּראָגראַמען, אָפט ניט ווייסנדיק ווער זייער מחבר איז געווען.

QUESTIONS

Marks

(a) Typical folk songs of Eastern European Jewry reflect aspects of their life and history. Explain the term 'קאַמף פאַר קיום' and give an example. **2**

___

___

(b) How did Gebirtig make a living? **1**

___

(c) Indicate the different sources of inspiration Gebirtig drew from his childhood, his adult life and Jewish society. **6**

His childhood	• •
His adult life	• •
Jewish society	• •

(d) How did the traditional attitudes of Eastern European Jews change by the beginning of the 20th century? **2**

___

___

(e) Explain the methods Gebirtig used to write his songs and why. **2**

___

___

(f) Name two qualities which Gebirtig possessed. **2**

• ___

• ___

Part B (Question 8)
(10 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of a text by identifying, analysing, and responding to information;*
- *convey information coherently (structure, sequence, accuracy and variety of vocabulary and sentence structure) and appropriately (relevance, use of conventions of the text type).*

---

8. Read the text and then answer the question in 150–200 words in YIDDISH on page 7.

די ערד איז וואַרעמער געוואָרן מיט איין גראַד אין די לעצטע הונדערט יאָר. קלימאַטישע ענדערונגען קענען קומען פון זיך אַליין. דאָך גלייבן די מערהייט וויסנשאַפטלער אַז מענטשלעכע אַקטיוויטעט העלפט וואַרעמער מאַכן די ערד. זיי וויסן אַז די 'אָראַנזשעריע' גאַזן מאַכן די ערד וואַרעמער, ווייל זיי האַלטן איין ענערגיע פון דער זון אין דער אַטמאָספער אַרום דער ערד. ווען די ערד ווערט וואַרעמער ענדערט זיך די אָפּטקייט און שטאַרקייט פון די רעגנס, דער ים ווערט פולער און געוויקסן, חיות, פייגל און מענטשן קענען ליידן.

אין די לעצטע 200 יאָר, מיט דער אַנטוויקלונג פון מאַשינען און אינדוסטרי און פון דער נייער טעכנאָלאָגיע, פּראָדוצירן מיר אַ סך מער גאַזן ווי אַמאָל, למשל ווען מיר ניצן עלעקטרי, עלעקטרישע מאַשינען, בענזין און אויטאָס. די גאַזן העלפן וואַרעמער מאַכן די ערד און דערפירן צו קלימאַטישע ענדערונגען, וועלכע קענען שאַפן גרויסע פּראָבלעמען. אָבער ס'זיינען דאָ אַ סך איינפאַכע זאַכן וואָס יעדער איינער פון אונדז קען יאָ טאָן צו פאַרבעסערן די לאַגע.

QUESTION
Write an informative letter to the editor of your school paper, suggesting how school students can alleviate the problem at school and in the home. Give specific examples.

פראַגע: שרייב אָן אַ בריוו אין דער רעדאַקציע פון דער שול צייטונג און לייג פאָר וואָס שול סטודענטן קענען טאָן כּדי לייכטער צו מאַכן דעם פּראָבלעם אין שול און אין דער היים. גיב ספּעציפישע ביישפּילן.

You may make notes in this space.

Do not remove this page from the question booklet.

Student/Registration Number											

Yiddish
Continuers Level

Centre Number						

Question 8

PLEASE TURN OVER

End of Section 2

Student/Registration Number | | | | | | | | | | | Centre Number | | | | | | |

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 3: Writing in Yiddish (15 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 45 minutes for Section 3.
2. Write your answer to a question from Section 3 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ONE question in YIDDISH.
4. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
5. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

© Victorian Curriculum and Assessment Authority 2008

Section 3 (Questions 9–12)
(15 marks)

When judging performance in this section, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates:

- *relevance and depth of treatment of ideas, information, or opinions;*
- *accuracy and range of vocabulary and sentence structures;*
- *the capacity to structure and sequence response and capacity to use conventions of the text type.*

Answer ONE question from this section in 200–250 words in YIDDISH.

9. Write a narrative account about a **personal** childhood experience which still brings a smile to your face.

   דערציייל וועגן אַ פּערזענלעכער איבערלעבונג פון דײַן קינדהײַט און קלער אויף פֿאַרוואָס זי רופט נאָך אַלץ אַרויס אַ שמייכל בײַ דיר אויף די ליפּן.

10. You have been appointed as a youth ambassador to the Beijing Olympics. Write the text of a speech to encourage and **persuade** the under-30 generation to visit Australia.

    מען האָט דיך אויסגעקליבן אלס אַ יוגנט אַמבאַסאַדאָר צו די אָלימפּישע שפּילן אין בייזשינג. שרײַב אָן אַ רעדע כּדי איבערצוצײַגן די אין עלטער פון אונטער 30 יאָר צו באַזוכן אויסטראַליע.

11. ‘Mobile phones should be banned at school.’ Write an **evaluative** report on this issue putting the arguments for and against.

    'צעלקעס דאַרף מען פֿאַרבאָטן אין שולן.' גיב אַן אָפּשאַצונג פון די אַרגומענטן פֿאַר און קעגן דעם פֿאָרשלאַג.

12. **Imagine** you could live anywhere in the world. Write a letter to a friend overseas stating which place you would choose and why.

    שטעל זיך פֿאָר, אַז דו קענסט וואוינען וואוּ דו ווילסט נאָר אויף דער וועלט. שרײַב אָן אַ בריוו צו אַ חבר אָדער חברטע אין אויסלאַנד אין וועלכן דו קלערסט אויף וואוּ דו וואָלטסט אויסגעקליבן צו וואוינען און פֿאַרוואָס.

You may make notes in this space.

PLEASE TURN OVER

Question Number:

End of Section 3